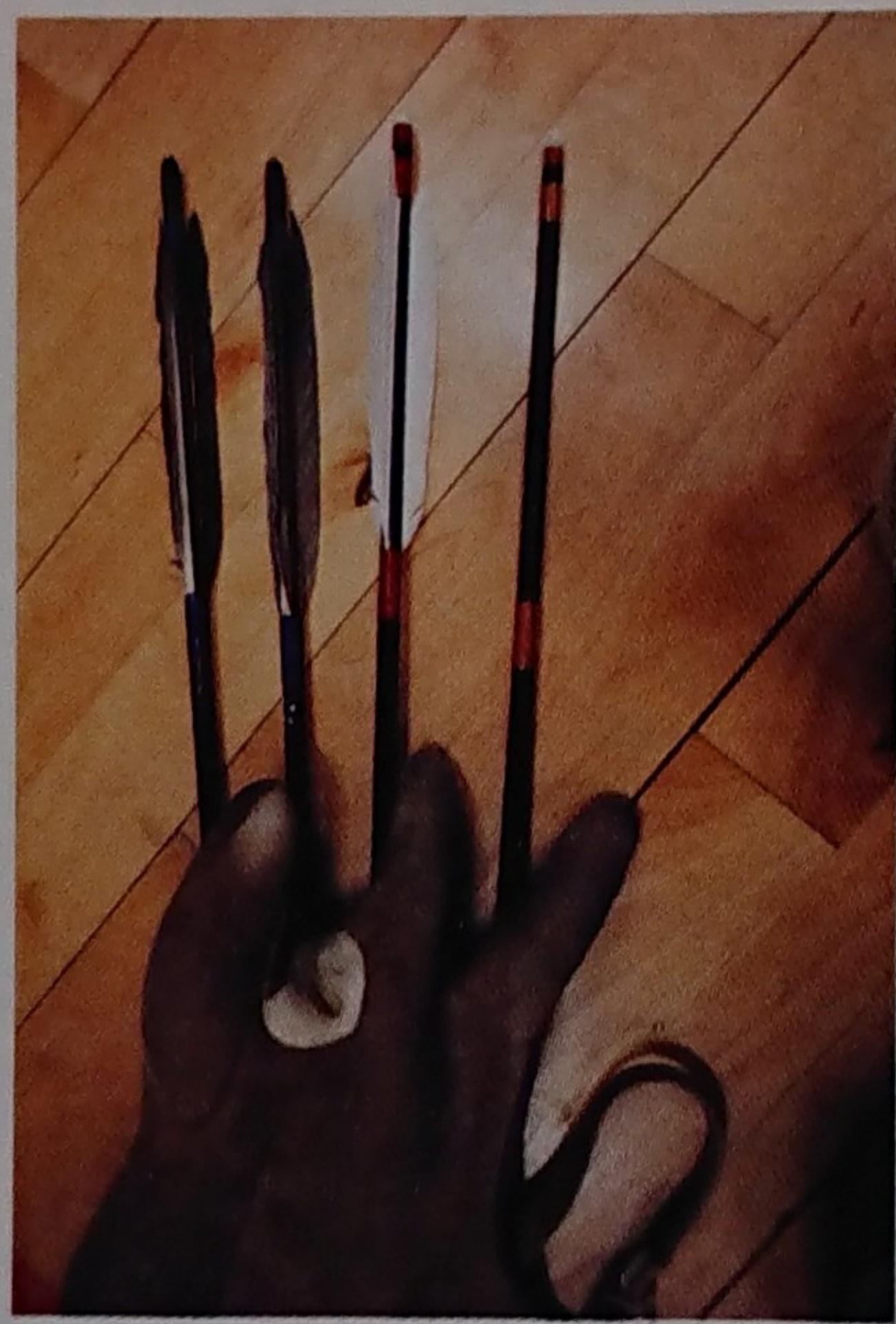

KYUDO

av Michael Melanson

Jonas Arnqvist är bara 32 år gammal men redan hunnit med en hel del i sitt liv. I USA jobbade han med Artificial Intelligence och datorseende, i Kina tjänstgjorde han på Svenska Ambassaden under den tekniska attachén. Senare i Japan arbetade han för Futjitsu, landets största datorföretag.

Det var under hans tid i Japan som han fick chansen att träna en av landets mest respekterade och gåtfulla konster - kyudo (Japansk pilbåge).

Föreställ dig en asymmetrisk, två meter lång båge, meterlånga pilar med fjädrar från rovfåglar och en speciell handske tillverkad för hand av hjortskinn, så har du de första ingredienserna till denna filosofiska kampkonst.

Kyudo (bågens väg) har mycket

”Kyudo är ett evigt strävande efter perfektion. Man vill alltid bli bättre men samtidigt bevara sin ödmjukhet med insikten att man aldrig kommer att bli fullärd”

gemensamt med andra japanska folkkonster som chado (the ceremonien), shodo (kalligrafi), och iaido (svärdskonsten), vilka ligger till grund för den tradition och de ideal som finns i det japanska samhället. Användning av bågen har funnits i Japan sen 7000 år före Kristus och prägladet av denna konst kan spåras i många av samhällets seder. Ljudet av bågsträngen används som talisman mot onda andar och utnyttjas när ett barn föds i kejsarfamiljen. Vid nyårtiden, säljs attrappilar som lyckobringare med en lapp man fyller i med de egna ambitionerna under kommande året.

Att träna med bågen var tidigare bara reserverat de privilegerade i samhället, som samurajer och medlemmar av kejsarfamiljen, men idag kan vem som

FIGHT

började på en dojo i Yokohama, efter att han sökt upp dojons mästare för att få tillstånd. Under hans tid i Yokohama var Jonas med om en historisk händelse, den var första gången som ett lag av bara utlänningar gjorde en uppvisning. Det var så märkvärdigt att det visades på japansk TV.

Märkligt nog föddes Jonas intresse för kyudo genom TV. För 10 år sedan såg han ett svenskt program om Japan vilket inkluderade ett kort avsnitt om kyudoträning.

Där framställdes kyudo som kärnan för Bushido, den urgamla moraliska koden för japanska riddare. Trots att koden är väldigt gammal finns det många ideal som passar in i dagens hektiska liv. Jonas tar upp ett ordspråk som exempel, "The best ~~won~~ victory is that obtained without shedding blood".

Tanken är att man är behärskad så att man aldrig behöver ta till våld antingen fysiskt eller verbalt. Men det var inte bara chansen att bekanta sig med den gamla filosofin som attraherade honom. Jonas förklrar att kyudo är ett evigt strävande efter perfektion. Man vill alltid bli bättre men samtidigt måste man bevara sin ödmjukhet för att man aldrig kommer att bli fullärd. Det enda sättet att utvecklas är genom koncentration, inte teknik. När man tränar kyudo, får man Zen på köpet. Kort sagt, en filosofi där man försöker att lära känna sig själv bättre genom meditation. Man måste fokusera sina tankar och skrämma bort allt annat. Det är därför konsten ibland kallas för stående meditation.

Rovfågfjädrar och kraftig bambu

Man behöver inte mycket utrustning för att kunna börja träna, en vit T-shirt och svarta träningsbyxor duger. På dojon kan man låna båge och pil. Idag använder man sig av många konstgjorda material som glasfiber till bågarna och aluminium till pilarna på grund av ökande kostnader och sällsynthet.

För hundra år sedan var det bara naturliga råvaror som gällde. Fjädrar från tex havsörnanvändes till pilarna (Örnen och andra rovfåglar bytte fjädrar en gång om året vilket gör deras fjädrar mycket mer tåliga än andra fågfjädrar). Till pilskaften godtogs bambu som växte på speciella ställen och som hade en viss grovlek. Till pilnocken hade man horn, och bågsträngen var av en särskild slags halm. Skjuthandskarna gjordes av rådjursskinn som blötlades i en vätska bla, innehållande

helst ta upp bågen. Kyudo är allmänt populärt i Japan och ungefärligt lika folkligt som innebandy i Sverige.

Men Kyudo kan vara ett svårbegripligt ämne för västerlänningar.

Skillsnaden mellan Öst och Väst blir ibland väldigt tydlig. När vi i Väst upptäcker något nytt vill vi veta vad det är för något och förväntar oss ett vettigt svar av någon expert. I Öst är det mer accepterat att upptäcka saker och ting på egen hand. Ofta kan ett svar komma i form av en motsägelse eller en fråga som ska leda åt rätt håll. Så när man vill ta reda på vad kyudo är för något är det inte lätt att få ett begripligt svar. Man brukar säga; frågar du en nybörjare vad kyudo är pratar han/hon mycket om teknik och koncentration. Ställ samma fråga till en mästare, svarar han antagligen att han inte vet vad kyudo är.

Konsten använder sig mycket av intuition och personliga upplevelser, där teknik spelar en väldigt liten roll. Det kanske är paradoxalt för en västerlänning att man snabbt kan lära sig de åtta rörelserna i kyudo, men att det kan ta en livstid att förstå innehördens i dem.

För en Japan är det bara ett faktum.

Bushido och stående meditation

Kyudo har blivit mer tillgängligt tack vare de västerlänningar som har exporterat den hit. En av dem är Jonas Arqvist. Det är nämligen Jonas som leder kyudoträningen på Johannesskolan i Stockholm varje torsdag kväll mellan 19.30 och 21.00. Han har tränat med den japanska långbågen i fem år och är rankad som 2 Dan (10 Dan är det högsta). Träningen för honom

djurhjärta, för att ge skinnet en högre tålighet. Man kan fortfarande köpa handgjord utrustning, men kostnaden är hög. En handtillverkad skjuthandske i rådjursskinn kan kosta upp till 10.000 kronor.

Åtta rörelser innan skott

Det första redskapet man kommer i kontakt med som nybörjare är en gummibåge. Det är en lång gummislang med ett plasthandtag och en sträng med en vikt som är fäst vid handtagets bottendel. Vikten gör det möjligt att se till att man håller det rakt, efter en tids träning med gummibågen har man fått en viss känsla för hur man spänner bågen och då är man redo att ta upp en riktig båge, fast utan pil.

Man spänner bågen och börjar att träna hassetsu (de åtta rörelserna som leder till ivägsläppandet av pilen och är grunden för all teknik i kyudo). Längden på bågen beror på personens längt, men i genomsnitt är storleken ungefär två meter. Detta innebär att den japanska bågen är längst i världen, till och med engelska långbågen är kortare.

Efter att man har spänt bågen ett tag och visat sig kapabel kan man börja skjuta på riktigt. Eleven tränar mot en makiwara (en bunt av rishalm som är hårt packad) och skjuter på ett avstånd av bara en eller två meter. När mästaren tycker att eleven är mogen kan han börja med nästa steg, övning på skjutbanan. Avståndet till måltavlorna är betydligt längre än tidigare, ungefär 28 meter. Det är först när man kan visa bra kunskaper både tekniskt och mentalt som man får börja att skjuta med andra i grupper av fem.

Den tiden som det tar för att mogna är olika för varje person, i Jonas fall gick det ganska fort, från gummibåge till grupp-skjutning, tog det ungefär fyra månader. Under hans tid i Yokohama övade Jonas ett tre timmars pass ett par gånger i veckan. Tre års träning resulterade i att han rankades till 2 Dan och fick en koger från dojomästaren som avskedspresent.

I dag hemma i Stockholm hinner Jonas en gång i veckan i träningslokalen på Johannesskolan och lite grann hemma på makiwara som han tog hem med sig från Japan.

I Sverige är kyudo nästan okänd, i hela landet finns det kanske ett tiotal elever, men intresset är stort. Jonas försöker bygga upp en organiserad kyudoträning med den metoden han lärde sig i Japan ■

